

MIEJSCE I TOŻSAMOŚĆ

Literatura lubuska

w perspektywie
poetyki przestrzeni
i antropologii

Historia Literatury Pogranicza. Część druga

UNIWERSYTET ZIELONOGORSKI

Miejsce i tożsamość

Seria
Historia Literatury Pogranicza
Część druga

KOLEGIUM REDAKCYJNE SERII

Kamila Gieba (sekretarz), Leszek Libera, Małgorzata Mikołajczak
(przewodnicząca), Marta Ruszczyńska, Paweł Zimniak

RADA REDAKCYJNA SERII

Wojciech Browarny (Uniwersytet Wrocławski), Elżbieta Konończuk
(Uniwersytet w Białymstoku), Ewa Kraskowska (Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu), Jerzy Madejski (Uniwersytet Szczeciński), Renata
Makarska (Uniwersytet w Tybindze), Magdalena Marszałek (Uniwersytet
Poznański), Elżbieta Rybicka (Uniwersytet Jagielloński)

KSIĄŻKI WYDANE W SERII

Część I: Małgorzata Mikołajczak, *Zbliżenia. Studia i szkice poświęcone
literaturze lubuskiej* (2011)

W PRZYGOTOWANIU

Marta Ruszczyńska, *Pogranicze. Studia i szkice literackie*

Miejsce i tożsamość
Literatura lubuska
w perspektywie poetyki przestrzeni
i antropologii

pod redakcją
Małgorzaty Mikołajczak
przy współudziale Kamili Gieby i Mariki Sobczak

Zielona Góra 2013

RADA WYDAWNICZA

Andrzej Pieczyński (przewodniczący), Beata Gabryś, Anna Walicka, Rafał Ciesielski,
Zdzisław Wołk, Krzysztof Witkowski, Bohdan Halczak, Van Cao Long, Michał Drab,
Marian Adamski, Marian Nowak, Ryszard Błażyński (sekretarz)

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

RECENZJA

Andrzej Zawada

REDAKCJA

Kamila Gieba

KOREKTA

Beata Szczeszek

PROJEKT OKŁADKI

Igor Myszkiewicz

OPRACOWANIE TYPOGRAFICZNE

Grzegorz Kalisiak

© Copyright by Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2013

ISBN 978-83-7842-043-9

Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego
65-246 Zielona Góra, ul. Podgórna 50, tel./faks (68) 328 78 64
www.ow.uz.zgora.pl, sekretariat@ow.uz.zgora.pl
Druk: Zakład Poligraficzny UZ

SPIS TREŚCI

MAŁGORZATA MIKOŁAJCZAK

Czas na literaturę lubuską – perspektywa antropologiczna w badaniach regionalnych / 9

I

ANNA ZIELIŃSKA

Miejsce i przestrzeń w relacjach rdzennych mieszkańców województwa lubuskiego urodzonych przed 1945 rokiem / 21

URSZULA GEMBARA

Akulturacja, artysta i twórczość w kontekście migracji powojennej – aspekt psychologiczny / 31

KAMILA GIEBA

Realizacje mitu piastowskiego w zbiorze baśni, legend i podań o Ziemi Lubuskiej „Złota dzida Bolesława” / 45

DOROTA POŚLEDNIA

Odzyskane gniazda. Budowanie tożsamości regionu w narracji historycznej autorów piszących o Ziemi Lubuskiej / 55

KATARZYNA TABORSKA

Literatura i literackość w tożsamościowych periodykach miejsca: „Ziemi Gorzowskiej” (1945) i „Ziemi Lubuskiej” (1945/1946) / 65

II

ANDRZEJ K. WAŚKIEWICZ

O lubuskim środowisku literackim – dwa razy i z dwóch perspektyw / 83

ROBERT RUDIAK

Literacka mapa Ziemi Lubuskiej w latach 1945–2010 / 101

KAROL MALISZEWSKI

Tożsamość miejsca, miejsce tożsamości w utworach wybranych poetów lubuskich / 119

Spis treści

AGNIESZKA NOWICKA

*Człowiek w relacji do ziemi na tle przemian pokoleniowych
w poezji lubuskiej (wybrane przykłady) / 131*

MIROSŁAWA SZOTT

Doświadczenie domu i jego pokoleniowe przemiany w tekstach lubuskich poetek / 143

ALEKSANDRA KRAWCZYK

*Prowincja jako przestrzeń poetyckiej autoidentyfikacji w twórczości
wybranych poetów lubuskich (Eugeniusz Kurzawa, Mieczysław Warszawski,
Czesław Sobkowiak) / 151*

III

JANUSZ ŁASTOWIECKI

Zjawisko heterotopii w lubuskim reportażu radiowym / 165

ARTUR TELWIKAS

Miasto ze słów. Kilka uwag na temat poetyckiego portretu Głogowa / 173

KRYSTYNA KAMIŃSKA

Gorzów Wielkopolski w poezji. Przegląd tematów / 187

IWONA ŻURASZEK-RYŚ

Nazewnictwo miejskie Zielonej Góry w pisarstwie Henryka Ankwiewicza / 201

MARIA ROSZAK

*Językowa promocja Ziemi Lubuskiej utrwalona
w wybranych przewodnikach turystycznych i albumach / 217*

WOLFGANG D. BRYLLA

Narracja przestrzeni. O lubuskich krajobrazach w twórczości Hansa Fallady / 231

MARIA JAZOWNIK

Topika przestrzenna w „Sonetach ostrobramskich” Henryka Szyłkina / 243

KATARZYNA WĘGOROWSKA

*Wileńskie miejsca i wileńska tożsamość Santockiego Lirnika –
Henryka Szyłkina (refleksje językoznawcy) / 265*

MARTA RUSZCZYŃSKA

Kresowy raj utracony w opowiadaniach Zygmunta Trziszki / 277

IV

TADEUSZ BUJNICKI

Henryk Szyłkin i poeci wileńscy lat 90. / 291

GABRIELA BALCERZAK

*Rekolekcje z Gąsiorkiem. Pasja i inne motywy z „antropologii przesądu”
w wybranych wierszach Jerzego Gąsiorka (rzecz o autokreacji autora)* / 305

LESZEK JAZOWNIK

Tożsamość „in statu nascendi”. O prozie Eugeniusza Łastowskiego / 315

ANNA SZÓSTAK

*Znaki czasu minionego: kilka słów o poezji Andrzeja K. Waśkiewicza
w kontekście pokoleniowych mitów Orientacji Poetyckiej „Hybrydy”* / 329

MAŁGORZATA MIKOŁAJCZAK

„Papierowe trzewiki”. Trop autobiograficzny w poezji Janusza Koniusza / 343

MARIKA SOBCZAK

*„Czy bajką było to, czy prawdą?”
Próba demitologizacji osoby Bronisławy Wajs (Papuszy)* / 359

JAKUB RAWSKI

Gry intertekstualne w poezji Czesława Markiewicza / 373

MAŁGORZATA LACHOWICZ-MURAWSKA

Wiesław Sauter – sylwetka regionalisty, badacza tożsamości / 383

MAREK ROBERT GÓRNIAK

Jan Czopik-Leżachowski (1938–1977). Poeta, prozaik, tłumacz oraz twórca radiowy / 393

Noty o autorach / 405

Indeks nazwisk / 411